

MEDELANDE

Kontakt:
Peter Egardt
Ordförande
Länsstyrelsen i Uppsala län
tel: 070-560 00 91, 010-22 33 240

Gemensam åsiktsförklaring kring en utvecklad rovdjurspolitik

Vår målsättning

Vår ambition är att så långt möjligt kunna förenas i en gemensam syn på hur en hållbar rovdjurspolitik för varg ska kunna utvecklas. Förhoppningen är att vi kan medverka till att en del av de övertoner och överdrifter som förekommer i dagens debatt dämpas.

Samsyn kring en utvecklad rovdjursförvaltning

Polariseringen i rovdjursfrågan försämrar möjligheten till en konstruktiv och klok förvaltning av stora rovdjur. Vi menar att en långsiktigt hållbar rovdjurspolitik måste ta hänsyn till berörda intressen och deras åsikter.

Utgångspunkter för vårt arbete är:

- gynnsam bevarandestatus för rovdjursstammar i Sverige
- livskraftiga ren- och landsbygdsnäringar i Sverige
- tydligt ansvarstagande gentemot ursprungs- och glesbygdsbefolkning i Sverige⁽¹⁾

En långsiktigt hållbar förvaltning uppnås i första hand genom:

- dialog och samverkan
- acceptans för vargpolitiken hos en majoritet av medborgarna
- acceptans för vargpolitiken på landsbygden
- vetenskapligt grundade nivåer för gynnsam bevarandestatus
- beaktande av de socioekonomiska förutsättningarna och konsekvenserna av rovdjurspolitiken genom såväl förebyggande som kompensatoriska åtgärder
- helhetssyn, vilket inkluderar såväl positiva som negativa effekter av rovdjursförekomst på såväl nationell som regional nivå
- tillräckliga resurser för förvaltningens organisation och genomförande

Inom kommittén är vi tills vidare överens om att förvaltningen behöver vidareutvecklas inom följande områden.

Tydligare politiskt ansvar

Vargpolitiken måste på ett tydligare sätt än i dag präglas av långsiktighet och förutsägbarhet. Det är viktigt att inte förespegla ett scenario som av olika skäl inte kan förverkligas. Människor som engagerar sig i vargfrågan måste få saklig och korrekt information. Förvaltningsplaner, målnivåer och jakt måste vara förankrade i gemensamma värderingar i samhället och helst såväl förstås som accepteras av flertalet av dem som bor och verkar i vargområden.

Underlagsmaterial inför beslut måste vara transparenta, väl genomtänkta och bearbetade b.l.a. för att säkerställa att Sverige uppfyller internationella åtaganden. En mer proaktiv förvaltning som förutser framtida händelser och på ett tidigt stadium

MEDELANDE

Kontakt:
Peter Egardt
Ordförande
Länsstyrelsen i Uppsala län
tel: 070-560 00 91, 010-22 33 240

anpassar förvaltningen till dessa skulle med stor sannolikhet förstärka rättssäkerheten, samtidigt som förståelsen för fattade beslut skulle öka. Förvaltningen skulle därmed kunna undvika onödiga fallgropar. Vi menar också att det allmänna måste åta sig ett större kostnadsansvar för vargförekomst. I detta inkluderas nödvändiga anslag till myndigheter och erforderlig ekonomisk ersättning till rovdjursdrabbade djur- och markägare.

Rovdjurens betydelse

Det måste finnas en balans mellan de positiva respektive negativa dimensionerna av vargförekomst. Förekomst av stora rovdjur ger upphov till rädsla och orsakar skador på tamdjur men är samtidigt för många människor något positivt och en indikation på ett samhälle som tar ansvar för helheten.

Skadeförebyggande åtgärder och ekonomisk kompensation

Det kan inte nog understrykas hur viktigt det är med skadeförebyggande åtgärder såväl före ett angrepp⁽²⁾ som efter ett angrepp⁽³⁾. Erforderliga insatser för att utveckla förebyggande åtgärder måste genomföras i samråd med berörda intressegrupper. Vi anser att full ersättning ska vara ledordet vid skador orsakade av stora rovdjur. Det innebär bland annat att det ska vara tydligt att ersättning för underhåll och drift av stängsel ska utgå. Det måste vidare utgå ersättning för kringkostnader samt indirekta skador som t.ex. merarbete, bortfall av betesersättningar och betesutnyttjande, tillkommande foderkostnader, försämrad dräktighet, mjölkkningsproblem, maskinkostnader, destruktionskostnader och eventuellt inkomstbortfall, liksom kostnadstäckning för t.ex. meriterade jakthundar och bidrag till stängsel vid slakt av ren. Utbildning av tjänstemän som hanterar besiktningar måste vara obligatorisk, adekvat och regelbunden samt inkludera utbildning i hur man bemöter människor i en utsatt och traumatisk situation. Ovanstående kräver en översyn och ett tydliggörande av regelverken, liksom att tillräckliga resurser avsätts till ansvariga myndigheter.

Skydds jakt

Vi är överens om att skydds jakt är nödvändigt och viktigt för att minska skador och öka acceptansen för vargpolitiken. För att få en effektiv skydds jakt och en ökad förståelse för beslutet, oavsett om ansökan beviljas eller får avslag, krävs tydliga regelverk. Regelverket måste utgå från en helhetssyn för berörda intressen samt den biologiska mångfalden. Skydds jaktbesluten måste vidare bedömas från fall till fall men ska utgå från en likartad bedömningsgrund, vara väl genomarbetade och snabbt beslutade. Vi anser att frågan om ansvar för skydds jakt behöver ses över och tydliggöras. I första hand bör markägaren och/eller djurhållaren alternativt jakträttsinnehavaren tillfrågas som jaktledare. Om ingen av dem tar på sig rollen som jaktledare bör staten ta ansvaret som jaktledare så att jakten kan verkställas. Vi anser också att ersättning vid skydds jakt ska utgå till jaktledare samt till de jägare som deltar i skydds jakten. Dessa ska också ges möjlighet till sekretess.

MEDELANDE

Kontakt:
Peter Egardt
Ordförande
Länsstyrelsen i Uppsala län
tel: 070-560 00 91, 010-22 33 240

Genetisk förstärkning

Vi är överens om att vargstammens genetik succesivt behöver förbättras och att naturlig invandring är en del av lösningen. Vidare är vi överens om att de eventuellt negativa konsekvenserna för rennärningen av en begränsad sådan invandring måste minimeras. Hur detta kan säkerställas måste närmare penetreras.

Illegal jakt

Vi tar unisont avstånd från illegal jakt på varg.

Rovdjursförekomst

För att öka förtroendet för myndigheternas inventeringsverksamhet behöver den bli mer transparent med bibehållen hög kvalitet. Vi bedömer att förtroendet kan öka om allmänhetens observationer tillvaratas. Samtliga län borde t.ex. ha ett webbaserat system för inrapportering av vargobservationer. Systemet ska vara tillgängligt för allmänheten och utformat på ett sådant sätt att det inte nämnvärt försämrar skyddet av djuren. Regionala myndigheter bör i större utsträckning tillåtas att använda övervakningskameror och gps-sändare för dokumentation av varg samtidigt som inventeringsverksamheten bör förenklas med bibehållen kvalitet för att möjliggöra för myndigheterna att kvalitetssäkra spårobservationer.

Adaptiv förvaltning

Vår uppfattning är att en långsiktig hållbar rovdjursförvaltning måste vara lärande och förändras i den takt och utsträckning som erfarenheter ger skäl till. Ambitionen med dagens förvaltning är att den ska vara just adaptiv. Emellertid upplever vi att så inte alltid är fallet. Det saknas flexibilitet och det tar för lång tid innan ny kunskap implementeras i förvaltningen.

⁽¹⁾ t.ex. ansvarstagande gentemot de minoritetsgrupper och kulturbärare som omfattas av konventionen om biologisk mångfald, artikel 8j

⁽²⁾ t.ex. rovdjursavvisande stängsel, tillsyn, vallning och slakthantering

⁽³⁾ t.ex. lapptyg, akut stängsel, rörelselarm, flyttning av betesdjur och tillsyn

Peter Egardt
ordförande

Lennart Nordvarg
huvudsekreterare

Hans Hedlund Sveriges Kommuner och Landsting, Ann Dahlerus Svenska Rovdjursföreningen, Torbjörn Lövbom Svenska Jägareförbundet, Jörgen Jonsson Svenska Samernas Riksförbund, Mikael Karlsson Naturskyddsföreningen, Solveig Larsson Jägarnas Riksförbund, Camilla Löfskog Föreningen Sveriges Fäbodbrukare, Åsa Odell Lantbrukarnas Riksförbund, Peter Westman Världsnaturfonden